

Ozir po svetu.

Sardinija — kolikošna je bila in kolikošna je sedaj.

Pred začetkom lanske vojske je štelo sardinsko kraljestvo 1373 □ (štirjaških) milj, na katerih je prebivalo 5 milijonov in 200.000 ljudi.

Po pogodbi, ki je bila v Zürich-u storjena, je dobilo Lombardijo s 369 □ milijami in 2 milij. in 700.000 prebivavci. Ko se je s Sardinijo zedinila še Toskana, Parma, Modena in papeževa Romanija, je prirastlo h kraljestvu kralja Viktora Emanuel-a sopet 802 □ milij s 3 milijoni in 900.000 dušami; namreč s Toskano 403 □ milij in 1.800.000 ljudi, s Parmo 113 □ milij in 500.000 ljudi, z Modeno 110 □ milij in 600.000 ljudi, z Romanijo pa 176 □ milij z več kot milijonom ljudi.

Čeravno je sardinski kralj celo savojsko deželo z 201 □ miliji in 610.000 prebivavci, kakor tudi celo grofijo nizajsko s 75 □ milijami in 243.000 prebivavci francozkemu cesarju odstopil, je njegovo kraljestvo vendar za 895 □ milij večje kakor je bilo pred letom in šteje 5 milijonov in 747.000 duš več.

Novo sardinsko ali tako imenovano podplaninsko (subalpinsko) kraljestvo ima sedaj 2268 □ milij in 10 milijonov 947.000 duš; toraj po velikosti zemlje ne veliko manj, po številu prebivavcov pa veliko več ko še enkrat toliko, kakor je imelo pred letom sardinsko kraljestvo. Tudi je sedaj to kraljestvo po posestvu zemlje, kakor tudi po številu prebivavcov na Laškem največje, ker ima napolitansko-sicilsko kraljestvo po poslednjem statističnem številu le 9 milijonov in 116.000 duš na 2033 □ milijah. Vse druge talijanske dežele so bile pa še pred manjše kakor je bila sardinska dežela.

Kratkočasnica — pa resnična prigodba.

Vsi imajo prav, pa vendar gré vse napak.

Preden je general P.— Terst zapustil, je dal svojim oficirjem večerjo; nazadnje jim je hotel še punč napraviti. Zato pokliče ordinanca in mu reče: „Pojdi k Bischof-u (tako se imenuje tukaj imeniten likêrist) in reci mu, naj mi pošlje 5 butilij najboljšega ruma“.

„Že prav“ — odgovori koprol, teče naravnost v škofijo in ko pozvoní, pride strežaj k oknu in bara, kaj da je ob tej uri? „Gospod general se lepo priporočajo gospodu škofu (Bischofu) in prosijo, naj mu pošljejo 5 butilij najboljšega ruma“. Strežaj mu reče, da škof nimajo ruma, ker ga nikoli ne pijejo, — in zapre okno. — Ordinančar potegne drugokrat za zvonec tako zlo, da je hrup po celi škofii. „Saperment! jaz ne grém od tod, dokler ne dobim ruma“ — gode koprol pod oknom. — Na to se zbudijo rajniki škof R. in barajo strežaja, kdo da ob tej uri doli tako zabavlja. Strežaj jim pové, kdo da je in kaj da hoče. „To je zmota — pravijo dobrovoljni škof — vendar pojdi v klet in poiši 5 butilij, naj bo notri kar koli, in daj mu jih, da ga le z lepo odpraviš“. — Koprol priteče z butiljami domú in jih postavi na mizo rekoč: „Gospod škof se jim lepo priporočajo, ruma nimajo, pa jim pošljejo kar imajo. „Kje si pa bil, osel?“ — zakriči general. „Pri gospodu škofu“ — odgovori osupnjeni koprol. — To je vso družbo tako razveselilo, da so se bolj smejali ko da bi bili punč pili. Drugi dan je šel general sam k škofu zmoto popraviti.

J. M. P.

Slovanski popotnik.

* Novi Sad je sedaj tako plodno književno polje, da nam je Jugoslavenom v resnici to, kar je Lipsko Nemcom. Časnik za časnikom, knjiga za knjigo izhaja na dan, da moremo res veseli biti o toliko lepem novem sadu. Naj

omenim „popotnik“ tega, kar mu je poslednji čas v roke prišlo.

— ДАНИЦА (Danica), list za zabavo in književnost, se zove leposlovni časnik, ki ga, ko je „Sedmica“ nehala s „Srb. Dn.“ izhajati, vredeje slavnoznani prejšni Sedmični vrednik gosp. Juri Popović. Danica izhaja vsaki mesec: 10., 20. in zadnji dan po celi poli in veljá na leto 3 gld., dobivati se pa more tudi s „Srbskim Dnevnikom“ vred za 11 gld. na leto.

— СЛОВЕНКА (Slovenka), tudi lepoznanek časnik, vredeje ga rodoljubni pisatelj zanimive „Slovenske Azbuke“ gospod Emil Čakra; vsakih 6 tednov pride en zvezek 6 pol debel na svetlo; veljá za celo leto 2 gold. 60 krajc. nov. dn. Pervi zvezek obsega 67 strani in med drugimi sestavki sta dva, ki se poblize nas Slovincov tičeta: „Svitak u Svetovidu“ (Št. Vidu na Koroškem), ki govori o znanem kamnem prestolu ob priložnosti volitve novega kneza; drugi sestavek: „Jugoslovenski reformatori“ govori o Truberju, Štefanu Konzolu, Dalmatu, Janezu Ungnadu in Veržeriju in pa o postanku slovenske knjigotiskarnice v Tubingu, in našteva knjige, ki so bile ondi tiskane.

Oba časopisa, tiskana s cirilico, sta vredna, da se ju tudi mi Slovenci verlo poprimemo in kažemo, da nam vzajemnost književna ni prazna beseda. Verh tega jima je tudi cena tako nizka, da nobenega ne odvračuje. „Slovenka“, ako najde obilo podpore, obeta še posebnih doklad zlasti za Slovenke.

— ЛАЗАРИЦЕ, или догођаји за времена КНЕЗА ЛАЗАРА. Pod tem naslovom je prišel tudi v Novem Sadu pri K. Hinc-u drugi pomnoženi natis krasne epične pesmi, katero je zložil iz časa serbskega kneza Lazara g. Joksim Nović Otočanin. V izverstnem narodnem jeziku popeva v nji junaške dela serbskega naroda v bojih s kervolokim sultanom Muratom na kosovem polji tako nadušeno, da mora serce vsacega braveca ganiti. Olepšana je lično natisnjena knjiga s podobo v les vrezano banovića Strahinja. Knjiga, ki ji je cena 1 gold. nov. dn., je vredna, da se razširi po vsem jugoslavenskem svetu.

— „Sto Dana“ se zovejo pesme, ki jih tudi s cirilico misli v Novem Sadu iz tiskarnice marljivega knjižarja gosp. dr. Hinc-a na svetlo dati gosp. A. Popović. Knjiga bo obsegla 6 pol in cena ji je za naročnike 60 kr.; prihodnji mesec pride na dan.

— Sveti Sava, prvi arhiepiskop i prosvetitelj srbski, je krasna slika, ki jo je gospod Pavle Čortanović, akademični malar in litograf v Novem Sadu, na svetlo dal. Čitatelje naše moremo zagotoviti, da lično v kamen rezana podoba sv. Sava, obdanega od verne množice, bo dobro došla vsakemu rodoljubu, ki kinči svoje izbe z narodnimi svetinjami. Cena sliki je 2 gold. nov. dn. Gospod Čortanović nam piše, da namerjava izdati še mnogo kamnorisov, med katerimi slike srbskih kuezov in junakov, in da naročila prejema do konca tega mesca. Naj bi našel tudi pri nas podpornikov!

— ТРИДЕСЕТ ГОДИНА ИЗ ЖИВОТА МИЛАНА НАРАНЧИЋА, roman od Jakova Igujatovića, je ravnokar tudi v Novem Sadu v založbi neumornega knjigarja gosp. dr. Hinc-a beli dan zagledal. Spisatelj popisuje mično v tem romanu muogostransko življenje Narančićevo, kakor ga je ta sam dostikrat svojim prijatlom pri pojedinah pripovedoval. Bil je človek siromašnih staršev, pa oženil se je z ženo z velikim premoženjem, in to po raznih stranpotnicah življenja. Spisatelj sicer ne piše tega romana, v tistem jeziku v katerem sicer sam piše, ampak v jeziku, kakor je junak tega dela sam govoril. Pa vendar je jezik tako gladek, tako lepo vezan, da se bo to delo kot prav zabavna knjiga vsakemu prijatlu serbskega slovstva prikupila.

* „Slovnika umjetnikah jugoslavenskih“ od Iv. Kukuljevića Sakcinskoga 4. zvezek z obrazom slikarja Andria Medulića je prišel nedavno v Zagrebu na dan.